

litev za naše že itak skrajno slabo finančno stanje. Se danes nepregledne stroške, dvakrat več kot dosedaj drago plačanih uradnikov, je pa tudi končno pri sedanjem obupnem pomanjkanju stanovanj v Mariboru neizpeljiva. Torej celo kolikor toliko trezno misleči demokratje, ki upoštevajo naše bedno denarno stanje in stanovanjsko beraštvo, so se postavili odločno in javno proti udeležitvi dveh oblasti v Sloveniji.

Po ustavi deljena Slovenija — komaj na papirju rojeno centralistično država, nima nasprotnikov samo v vrstah opozicije, ampak že uvidevajo njeno življenjsko nesposobnost tudi njeni očetje demokrati.

Deljena Slovenija — up Nemcev.

Delitve slovenskih pokrajin ne pozdravljajo nobeden resno ter res državno misleči Slovenec, ampak ta centralistični upravni nestvor je le voda na vsenemški mlin.

Izguba: Koroške, Reke, Baroša, bajskega trikota in Skadra so nas že več kot dovolj izsolale v prepričanju, da smo obdani krog in krog od sovražnikov, ki neprestano prežijo, kako bi nas še bolj pristigli.

Deljena Slovenija je zopet en nov up za naše stare nemške sovraže, da nam kot razkosanim na dve oblasti odtrgajo kraje do Drave. Vsenemskim nakanam o razmahu proti jugu bi edino lahko uspešno kljubovala enotna in avtonomna Slovenija; nikakor pa ne dve slabotni upravni zaplati, ki se še boste ribali med seboj.

Brž kot ne še lahko doživimo, da se bomo sprijeli s kakim sosedom in da nas bodo v nagrado po pariški ali londonski navadi pristigli ravno na severni meji, ki je najbolj skeleč trn v peti avstrijskih in rajhovskih Nemcev, ki še nikakor niso opustili svojega prodirnega načrta: Vsaj do — Drave!

Kdo edini ima prav?

Naša stranka je edina uvidela takoj v začetku, kaka opasnost bi bila deljena Slovenija in zahtevala avtonomijo Slovencev z Ljubljano kot upravnim središčem.

Kako edino pravo smo zadeli z našim volilnim geslom: Za avtonomno Slovenijo! vidimo danes ne samo mi, ampak tudi volilni samostojni in demokratični glasovi, ki že javno priznavajo, kako prazno volilni manevar so bile obljube o blagoslovu dveh upravnih oblasti v Sloveniji.

Pretežna večina slovenskega naroda je že uvidela kolj skraja nesmišelnost delitve Slovenije, danes se že tudi ogrevajo za avtonomijo medvolitveni tozadevni kratkovidneži, ki že čutijo, kako se jim bodo za izdajstvo slovenske avtonomije osvetile ljudske mase pri prihodnjih volitvah.

Proračun vrhovne državne uprave.

V „Gospodarju“ smo se že bavili s posameznimi postavkami državnega proračuna. Tokrat se hočemo le dotakniti ogromnih števil proračuna

okrožje in krogla je prižvižgala med drevje. To je bil njihov zadnji strel.

Obležal sem mirno na tleh in poslušal.

Nekaj so razbijali s sekirami na obrežju blizu kože — naš čoln, kakor sem pozneje opazil. Blizu izliva enega od obeh močvirnih potočičev je žarel velik ogenj med drevjem. Med ognjem in med ladjo je neprenehoma potoval uporniški čoln. Kričali so v njem kakor otroci. Pa iz njihovih glasov je govoril rum —.

Končno sem zasodil, da je pot li koži varna dovolj.

Precej blizu obrežja sem bil, na peščenem polotoku, in ko sem se dvignil na noge, sem opazil nekoliko dalje zunaj na polotoku med grmičjem samotno, visoko skalo belosive barve. Koj sem si mislil, da bi to utegnila biti čista bela skala, o kateri je govoril Ben Gunn. Da ima pri ujeji skrit svoj čoln lastnega izdelca. Morebiti, sem računjal, bomo čoln kedaj rabili, in dobro je, da vem, kje je skrit.

Plažeč se med drevjem sem končno prišel do ploča. Moji prijatelji so me prisrčno sprejeli.

Povedal sem jim svojo zgodbo, nato pa sem se ozrl po koči,

vrhovne državne uprave.

Stroški za vrhovno državno upravo znašajo 173.799.104 dinarjev ali 498.755.107 kron. Od te svote odpade za vzdrževanje kralja 2.700.000. Izdatki za narodno skupščino znašajo skupno 22.965.000, od te svote odpade na poslanske dnevnice 18.605.000. Obresti in odplačevanja državnih dolgov znaša 165.170.200 dinarjev. Predsedstvo vlade stane letno 3.346.280 dinarjev, državni svet 825.840 dinarjev, glavna kontrola finančnega ministrstva 3.937.737 dinarjev. Kraljevi dvor in pisarna porabita letnih 1.036.650 dinarjev. Samo pisarna kraljevih ordenov (odlikovanj) izkazuje letnih 624 tisoč 112 dinarjev izdatkov. Izvanredni izdatki v obče znašajo 187.170.400 dinarjev; tiskanje novih bankovcev 3.500.000, kovanje novcev 15 milijonov, razlika na vrednostnem tečaju za odplačevanje tujih valut 14.357.000, za odplačevanje turške veleposesti v Bosni in Hercegovini 90 milijonov, za neizplačane uradniške penzije, plače itd. 64.315.400.

Izdatki za letno odplačevanje drž. dolgov samo za Srbijo 45.974.050 dinarjev; a redni ter izvanredni izdatki za Srbijo: penzije vzdrževanja, na rodno zaslužna priznanja in obveznosti iz preteklega leta znašajo svoto 32.750.000 dinarjev. Vsi vrhovni izdatki za Srbijo dosežejo svoto 78 milijonov 725.050 dinarjev.

Crnogora izkazuje v računu za letno odplačevanje državnih dolgov 588.000 din., ostali redni in izvanredni stroški znašajo 1.093.400. Glavni izdatki za Crnogoro toraj znašajo skupno 7.181.400 dinarjev. Za Bosno in Hercegovino so preračunani redni in izvanredni izdatki z draginjskimi dokladami na 132.774.008 kron.

Za Dalmacijo znašajo skupni izdatki 34.766.664 kron. Hrvaška in Slavonija dobita za pokojnine in draginjske doklade 117.137.876 kron.

Pokojnine z raznimi dodatki znašajo za Banat, Bačko in Baranjo 46 milijonov 930.000 kron.

Skupni izdatki za celotno Slovenijo so odmerjeni na 40.930.000 kron.

Tak je toraj proračun vrhovne državne uprave v najglavnejših obrisih K posameznim točkam proračuna se še bomo povrnili.

Vprašanje draginje rešeno — samo za ministre.

Od kod draginja? Zakaj so davki vedno večji? Zakaj ni urejen proračun? — Riba smrdi pri glavi! Vsak minister ima čez milijon dohodkov! —

Na eni zadnjih sej zakonodajnega odbora je vstal poslanec zemljoradniške stranke Lazič ter protestiral proti ogromnim državnim izdatkom za vladinove. Ministri so si sami nakazali 45 procentno draginjsko doklado in tako ima danes vsak dnevno: redne plače 1840 K, draginjske doklade 1160 K, poslaniških dnevnice 480 K, kar je skupaj na dan 3280 K, na mesec 98400 K, na leto pa 1.197.200 K.

Vsa je bila narejena iz neotեսanih borovih hloedov. Tudi pod je bil iz hloedov in približno za poldrugi čevlji dvignjen nad peščenimi tlemi. Pri vodu je bila nekaka voža, tam je izviral mahen studenec.

Zanimiv je bil, ta studenec. Umni in previdni graditelj kože je naredil studencu globoko jamo, vanjo je zakopal star ladijski kotel s preluknjanim dnor. Skozi to luknjo je vrela voda v koči, ga napolnjevala do vrha in se črez rob odtekala nazaj v pesek, kjer se je izgubljala.

Pohištva seve nikakega ni bilo v koči. V kotu je ležalo par začrnelih kamenov in preko njih kamenita plošča. To je bilo ognjišče.

Drevje, ki je svojčas stalo na griču, so posekali in bo porabiti za stavbo. Dvorišče krog kože do ploča je bilo čisto prazno in fla so bila peščena. Le tam, kjer je studenec posihaval v pesek, je rastle gosto zeleno mahovje, praprut in nekaj grmičja. Zunaj ploča, pa trdo ob njem, je bilo drevje zelo gosto — pregosto za brambo, sta pravila kapitan in graščak, — samo borovje, proti obali pa je stalo poredko hrastovje.

Zato ni čuda, da deluje davčni vijak s vso paro, da rastejo davki, take se in vsakovrstne pristojbine od dneva do dneva v strahovite višine in da se narod trese v strahu in obupu pred strašno draginjo. Keč je mar ministrom, kako drugi ljudje žive, davno so že pozabili, da je v naši državi pa sto in sto tisoč ljudi, ki s svojimi krvavo in naporno prisluženimi mesečnimi dohodki niti približno ne dosežejo njih dnevne plače. Če jih kdo spomni, da je ogromno število takih ljudi v državi, da ti ljudje za svoje težko delo prosijo in zahtevajo vsaj toliko plače, da se lahko skromno preživijo, pa pravijo da je treba štediti, in če se to ne pomaga, se pa lačni, nagi in bosi siromaki razupijejo kot uporniki, nezadovoljneži, nehvalnežniki ali pa na kratko kot brezpravna raja.

Za sebe znajo ministri takoj rešiti vprašanje draginje. Cim večja je, tem globlje segajo in zagrabijo v državno blagajno. S tem je draginja za njih rešena in to vse brez parlamenta in brez kontrole. Take samopašnosti in samovoljnosti svet še ni videl drugje, kot v absolutizmu Bizanca in orientu.

To, kar si ministri na tak način grabijo, še seveda ni vse. Imamo še celo vrsto visokih državnih činiteljev, diplomatov, zastopnikov, konzulov, raznovrstnih šefov misij, in komisij, raztrešenih po celem svetu, ki požirajo enake ali pa še večje svote in vse, kar se odirga državi, ubogemu, izčrpanemu narodu, nalagajo te prepite in prepolne pijavke v tujih bankah, da lahko svoje grabežljive prste kopajo v zdravi, zlati valuti.

O teh stvareh oblastniki ne govorijo radi, velikanske izdatke prikrievajo, svoje masne plače in nakupičeno bogastvo zatajujejo, samo da ne bi sestranski narod spoznal, in da ne bi končno zahteval, da se v tujini nakopičena bogastva raznih veljakov in prvakov zasežejo v krije raznih primanjkljajev, pri katerih je narod popolnoma nedolžen.

Demokratski uradniki proti ubogemu ljudstvu.

Glavar Pirkmaier in pokrajinska uprava ukini li tržišče pri Sv. Barbari v Halozah.

Ubogim Haložanom priraste vsako leto premalo živeža, da bi se mogli s tem preživeti, kar jim priraste na njih njičah. Ne samo revni viničarji, tudi posestniki morajo kupovati zrnje in druga živila ali pa zamenjavati za vino.

Občina Sv. Barbara v Halozah je dobila leta 1877 od namestništva v Gradcu dovoljenje za tržišče. Vsako nedeljo so pripeljali poljanci iz Dravskega polja koruzo, pšenicu, rž, ječmen, oves, pšeno, krompir, fižol, čebulo in enake vrste živila na tržišče pri Sv. Barbari. Bratje Hrvatje pa so pripeljali na vozovih meso: svinjsko, goveje, telečje in ovčje. Sekali so ga za 4 do 6 K pri 1 kg ceneje kot do-

Hladni večerni veter je žvižgal skozi spranje in nas je posipaval z drobnim peskom. Oči, usta, ušesa, — vse nam je napolnil pesek. Pesek je vrel v studenčnici, pesek smo zajemali iz naših skled in kročnikov in ga grizli s kruhom in svinjetino. — In ker koča ni imela pravega dimnika, ampak le luknjo v strehi, koder je le malo dima našlo svoje pot, nas je nadlegoval še tudi dim, ko smo zakurili, in nas bodel v oči in ščegetal po grlu.

In da je bilo še udobneje v naši koči, je nosil Gray svoj obraz zavrt v povove, zaradi rane, ki so mu je vsekali uporniki pri njegovem pobegu, in ubogi stari Tom je ležal ob steni mrtev, pokrit z zastavo —.

Če bi bili smeli sedeti brez dela, gofovo bi se nas bila lotila globoka otožnost in pobitost.

Pa kapitan Smollett ni bil človek, ki bi bil koga pustil lenariti —. Sklicel nas je in postavil predse ter odkazal vsakemu svoje delo. Pred vsem je razdelil stražo. Zdravnik, Gray in jaz smo imeli prvo, graščak, Hunter in Jack pa drugo stražo. Dasiravno smo bili strašno trudni, sta morala 2 ven v gozd po drva, dva pa kopati —

mači mesarji (1 židov). Ljudje, ki niso prijatelji ubovega haloškega ljudstva, so se pritožili na ptujsko okrajno glavarstvo. In glejte! Okrajni glavar Pirkmaier je sporazumno s pokrajinsko upravo ugodil zahtevi bogatih mesarjev in drugih izžemalcev ljudstva, ter je prepovedal tržišče pri Sv. Barbari, oziroma je izdal prepoved, da Hrvatji ne smejo sekati mesa. S tem se je okrajno glavarstvo postavilo na stališče, da smejo židovi in verižniki brezsrčno izmozgavati uboge ljudi. Občina je imela od tržišča lepe dohodke, tudi te je okrajno glavarstvo s to prepovedjo odgrizlo. Pritožbe, katero je novi župan barbarske občine vložil na politično oblast, pa še do danes niso rešili.

Barbarčani so nato na lastno roko povabili Hrvatje na tržišče k Sv. Barbari. In kaj se je zgodilo? Orožniki so z odlokom okrajnega glavarstva v roki odganjali Hrvatje. Kupovali smemo torej samo pri židovu ter njemu sorodnih ljudeh. Tako je glavarstvo uničilo tržišče za Haloze, ki je obstajalo že davno poprej, ko je okrajni glavar trgal hlade po šolskih klopih.

Suša je ubogo haloško ljudstvo itak pritirala na prag — lakote. Sedaj pa se pride politična oblast in nam odganja one, ki so po ceni pripeljali Haložanom živež. Politični uradniki, ki so vse to povzročili, zaslužijo, da pridejo na zatožno klop. V Mariboru in Ptujju obsojajo uboge viničarke, da prinesejo na trg mleko in ga za par kronic dražje prodajajo, kakor rdeča gospoda —določil, a politični uradniki pa smejo s takimi ukrepi nezakonovno povzročiti draginjo za živila ubovega ljudstva. Glavar Pirkmaier pa bo seveda za ta in enake svoje „ljudomilne“ čine zahteval zaupnice od naših občin.

Kje je pravica? Ima li zavezane oči?

Dost.ured.: Našim Haložanom priporočamo, da se obrnejo s posebno vlogo na pokrajinsko upravo in celo zadevo naznanijo našim poslancom. Občina pa naj zahteva nujno rešitev priziva.

Kako bodo zamašili luknje?

(Dopis našega prijatelja.)

V listih sem čital, da izkazuje državni proračun naše države okoli 1000 (en tisoč) milijonov primanjkljaja. To se pravi: Sedanji demokratsko-radikalno-samostojni ministri so taki gospodarji, da jim ni kmalu para. Če bi mi kmetje in obrtniki na ta način gospodarili v naših gospodarstvih, bi vsakemu v par letih zapel boben in birič bi nas izlicital. Mi pa moramo s svojimi otroci in še sami, detudi smo stari in betežni, se truditi od zore do mraka, v vročini in mrazu si pridlovati svoj kruhek.

Cital sem, da bo znašal primanjkljaj v državnem gospodarstvu okrog 1000 milijonov dinarjev. Torej nima davčni denar, ki ga iz nas s tako silo iztisnejo, pod sedanjo profiljudsko

grob za Toma. Zdravnika je imenoval za našega kuharja, mene je postavil za vratarja, on sam pa je hodil od enega do drugega, nam delal dobro voljo in pomagal, kjer je bilo treba.

Od časa do časa je prišel zdravnik k vratom, da je ušel dimu, ki mu je legal na prsi in ga žgal v oči. — Vsakokrat je imel prijazno besedo za mene

„Tale kapitan Smollett“, je dejal, „je boljši — mnogo boljši — ko jaz. In to nekaj pomeni, ako jaz tako povem!“

Nekoč je prišel in tiho sedel poleg mene. Pa je djal glavo po strani, me pogledal in rekel:

„Ali je tisti Gunn pri zdravi pameti —?“

„Ne vem, gospod zdravnik, sem mu odgovoril. „Skoraj bi rekel, da — ne!“

„Če bi bilo o tem kaj dvoma, bi jaz dejal, da je!“ je odgovoril zdravnik.

(Dalje prihod.)

in profiksešansko vlado prav nobenega blagoslova. Kako nameravajo zamašiti luknje, ki so nastale v beograjskem vladnem gospodarstvu?

1. Upeljali bodo premoženje, ki bo menda znašalo 1-38%.

2. Najela bo zopet novo notranje posojilo.

Lepo veči se nam obetajo. Mi si želimo vemo, da je državi treba sredstev za državne stroške. A tako gospodarstvo, kol ga uganja sedanja vlada, v kateri sedijo celjski advokat dr. Kurovec in kranjski mesar Pucelj s svojimi srbskimi in turškimi tovariši, — vendar ne more nihče odobravati. — Kam bomo prišli?

Zategadelj vam kličem vsem, ki dobro mislite: Pripravljajte se na novo volitve v državni zbor, da vržemo demokratsko in samostojno vlado! Te stranke tako sodijo v vlado, v državno gospodarstvo, kakor sodi — kozel za vinarja.

Florjanov Miha.

5.956 milijonov.

Se bo naložilo davkoplačevalcem za vzdrževanje vojske v letu 1922. Finančni minister Kumanudi, ki je v enem letu vsemogoče napravil, da zavoli naše gospodarstvo, je moral sam priznati, da je to strašna številka in da ne more priti na čisto dokler bodo gospodje od vojske zahtevali in razdeljali tako silne svote.

Oglejmo si, kako vojni minister deli te milijone! Za mornarico zahteva 312.306.124 K, ter jih deli tako: 4 kontraadmirali in drugi oficirji, skupej 20 oseb uživa letno plačo od 1 milijon 554.264 K, redni izdatki znašajo 255.748.124 K, draginjske doklade 28 milijonov in razni izdatki, 56 milijonov 648.000 K, kakšni so ti "izdatki" in kaj je redno in kaj je izredno, pa nikdo ne pove in kakor vemo, ima naša mornarica malo ladij, nekaj starih avstrijskih brodov in pa to, kar je Italijanom in Francozom ostalo, pa tudi to nič ne da, — minister zahteva 312 milijonov, nekaj stotisočakov in stvar je gotova.

Zanimivo je tudi, kako plešejo številke okrog žandarmerije. Prva je redna žandarmerija, pravijo, da ima 80.000 mož in za to armado bi bilo 117 milijonov osebnih izdatkov, k temu se prištejejo še drugi redni izdatki in tako imamo kar 316 milijonov, k temu zopet 410 milijonov izrednih izdatkov, kar daje skupni žandarmerijski račun od 739.255.900 K. — Druga je izredna žandarmerija, "pogranične trupe" Wranglovič, Kozaki, obmejni stražniki itd., ki nam pojedajo pod imenom pogranična trupa na rednih in izrednih izdatkih 599.841.152 K, cela žandarmerija pa eno milijardo 339 milijonov 067.052 K.

Končno pridemo do stalne vojske. Ta ima 6399 aktivnih oficirjev: 2 vojvode, 24 generalov, 424 pukovnikov, 462 podpukovnikov, 1097 majorjev, 861 kapetanov I. kl. 1176 kapetanov II. kl. 315 poručnikov in 1537 potporučnikov. Redni in izredni izdatki znašajo 749 milijonov, 023.664 K, vrhu tega še za spijonažo štiri in za vojaške gojence v inozemstvu 4 milijone.

To so strašne številke, najstrašnejše je pa to, da se ves ta denar razdeljuje brez kontrole in da parlament ne dobi nobenega vpogleda v gospodarstvo vojnega ministra.

Naše uradništvo.

V finančnem ministrstvu si belijo stvari, kako bi rešili uradniško vprašanje v pogledu velikih izdatkov, ki se sučejo okrog njega. Finančni minister je moral te dni zahtevati zopet 360 milijonov dinarjev za uradniške plače. V skupnem je potrebno 300 milijonov dinarjev za temeljne plače, a dve milijarde in 200 milijonov se izdaja za raznovrstne doklade. Uradništvo stane torej zelo veliko, delo pa, ki ga upravlja, ni najboljšo in to zlasti na visokih, dobro plačanih mestih. Pri vseh teh milijardah in milijonih je nižje uradništvo zelo revno, dočim se na visokih mestih šopirijo v največjem razkošju ljudje, ki nimajo ne sposobnosti, ne izobrazbe za svojo službo.

Ministri vedno in vedno obljublja, da se bo uradništvo vestno pregledalo po sposobnostih in po izobraz-

bi ter tako tudi zmanjšalo, ker bi se nespособni odpustili. Vse to je pa ostala sama obljuba, nespособni ljudje so še vedno na svojih mestih, od dneva do dneva jih je vedno več, mesto manj in vedno čujemo o raznih skandalih velike nespособnosti, nekulture, vmes pa tudi goljufige.

Gnile razmere v visokih uradih so že tako gorostasne, da jih celo vladni listi v Beogradu ne morejo več zamočati. Vsak minister spravlja ljudi iz svoje stranke na dobra mesta in ne gleda pri tem prav nič na sposobnost in izobrazbo. Večkrat tudi nima prave izbire in tako imamo n. pr. v finančnem ministrstvu za generalnega inšpektorja nekoga Petroviča, ki ima samo par razredov nižje trgovske šole. Njegov prednik, pristaš druge stranke, ki se mu je moral umakniti, je imel pa dva razreda gimnazije. Sploh izhajajo vse spremembe, ki se med višjim uradništvom danes vršijo, samo iz strankarskih bojev brez ozira na delo, službeno potrebo, sposobnost in naobrazbo. Če se kak minister poda na potovanje, je prav gotovo, da bo njegov namestnik porabil priliko ter spravil nekaj svojih prijateljev na dobre uradniške stolčke.

Velikanski izdatki za uradništvo izhajajo tudi iz tega, da vlečejo razni veljaki, ki hodijo po svetu v raznih misijah in komisijah, velike plače v tujih, visokih valutah. Tako imajo celo naši zastopniki na Češkem svojo plačo — v francoskih frankih, kar gotovo ne služi v ugled naše valute.

Visoki uradniki se kar pulijo za razna službena potovanja v inozemstvo, imamo celo veliko število takih, ki se sploh nikdar ne vračajo iz raznovrstnih potov in poslov, pač pa vedno pošiljajo dolge račune ter kasirajo svoje dnevnice zdaj v frankih, — zdaj v zlatih dinarjih, zdaj zopet v dolarjih.

Zelo značilno je Kukovčev ministerstvo za socialno politiko. V Beogradu pravijo, da je to ministrstvo samih načelnikov in inšpektorjev. V enem oddelku so kar trije načelniki s kakim nižjim uradnikom, ki pa seveda tudi komaj čaka, da postane načelnik ali inšpektor. Povišanja se vršijo brez vsakega nadzorstva, vse se tuhta in sklepa v strankarskih klubih in tako se tudi ne da dognati, na kak način se razsipljejo milijarde in milijoni.

Naj gospodje ministri še toliko obetajo, ostalo bo vendar vse pri starem, dokler se ne izpodbijejo tla samovoljni oblastni gospodi.

Politični ogled.

Kraljevina SHS: Kar je bilo neizogibno, je prišlo: demokratsko-radikalno-samostojno-muslimanska vlada je odstopila in kralj Aleksander je ostavko Pašičevega kabineta sprejel. Do razsula vlade je prišlo takole: radikali in demokrati so se pogajali o izmenjavi posameznih ministrov. Demokrati so uradno sklenili, da zahtevajo policijsko (notranje) ministrstvo za svojega Pribečevića, radikali pa s tem niso bili zadovoljni. Zato se je radikalni klub sestel dne 2. t. m. k seji, v kateri so z vso odločnostjo zahtevali, da morajo demokrati to ministrstvo prepustiti radikalom. Sklep radikalnega kluba je bil dovoljni povod, da je min. predsednik Nikola Pašič dne 3. dec. v popoldanski seji ministrskega sveta izjavil, da mora vlada odstopiti, ker se ni mogla izvesti izmenjava ministrov, kakor je sklenil ministriški svet. Ob tej priliki se je zgodilo nekaj razveseljevega. Strogi centralist Pašič, podpornik Pribečevićeve protihrvatske politike, je moral priznati neznosno odnošaje med Srbi in Hrvatji, ki so privedli notranje-politično življenje na mrtvo točko. Rekel je, da se mora nasprotstva Hrvatov in Slovencev na eni ter Srbov na drugi strani s pomočjo pametne notranje politike izbrisati. S tem je napovedal zmago Protičeve misli. Ob 1. uri popoldne, istega dne, se je Pašič podal k kralju Aleksandru in mu predal odstop kabineta. Kralj je demisijsko sprejel in poveril Pašiču vodstvo državnih poslov, dokler se ne sestavi nova vlada. Kralj se je odločil, da se bo posvetoval o rešitvi vladne krize z vsemi parlamentarnimi skupinami. Dobili bomo najbrže prehodno vlado, ki bo morala s svojo začasno

večino izglasovati volilni zakon, nato bi se pa vršile volitve v narodno skupščino. — V Zagrebu se pripravljajo vse politične stranke mrzlično na občinske volitve. Kandidatske liste so volili: Radikali, socialdemokrati, neodvisni, demokrati, Zidje, Hrv. ljudska stranka in Hrvatski blok (radičevci, zajedničarji in pravaši). Izgleda, da bo zmagala kandidatska lista združenih Hrvatov.

Madžarska: Na Madžarskem bodo dobili novo vlado. Min. predsed. grof Bethlen je ublažil nasprotstva med voljnimi politiki v pošev prihajajočih strank Budimpeštanski list "Budapesti Hirlap" doznava, da bo nova vlada izgledala takole: predsedstvo grof Bethlen, zunanje zadeve Banffy, notranje zadeve poslanec Iklode-Szabo (stranka malih kmetov), finance Tibor Kallay, trgovina Hegyeshalmy, poljedelstvo Mayer, pravosodje Tomcsanyi, narodna bramba Benjeska, uk in bogočastje Wass, narodno gospodarstvo pa Bernolak.

Cehoslovaška: Cehoslovaška ljudska stranka (krščanska) se je razcepila v dve skupini: češko in slovaško. Iz skupne stranke je izstopil znani slovaški prvobornik Hlinka in ustanovil z 11 poslanci svoj poseben slovaški klub. Povod razkolu je bil sklep čehoslovaške ljudske stranke, po katerem so bili poslanci nekako pri siljeni, glasovati za proračun. Obe krščanski stranki, češka kakor tudi slovaška, boste v načelnih vprašanjih nastopali skupno, kakor do sedaj. Voditelj češke struje je Sramek, slovaške pa Hlinka.

Naši tečaji.

Izobraževalni tečaji mariborskega okrožja.

18. decembra v Brezno, D., v župnišču za Kaplo, Remšnik, za Sv. Duh, Ribnico in Sv. Lovrene
18. decembra v Selnici ob D., v župnišču za Kamnico, Sv. Križ, Sv. Duh, Ruše, Limbuš in Pušcavo
20. decembra v Svečini v Porečnici (pri g. Josipu Serbinek) za St. Ilj, Spodnjo in Gornjo Sv. Kungoto, Sv. Jurij in Sv. Križ. Posebnih vabil radi visoke poštnine ne bomo razpošiljali. Radi tega prosimo, da glavni zaupniki po vseh župnijah in občinah storijo vse za veliko udeležbo.

Vspored tečajev, ki se vršijo po Božiču, objavljam prihodnjič.

Ta inštitut SLS in SKSZ v Mariboru.

V konjiškem okraju se vršijo izobraževalni tečaji po posameznih župnijah.

Na izobraževalni tečaj so vabljeni vsi naši somišljeniki, posebno člani naših političnih in nepolitičnih društev: Kmetске zveze, Izobraževalnih društev, Orla, Orlice, Dekliške zveze ali Marijine družbe. Porabite zimski čas, ko nimate toliko telesnega dela, za duševno delo in izobrazbo!

Izobraževalni tečaji v celjskem okrožju.

10. decembra (sobota): Podčetrtek, v posojilniških prostorih za sodni okraj Kozje, severni del.
12. decembra (ponedeljek): Kozje, v okrajni posojilnici za sodni okraj Kozje, južnovzhodni del.
13. decembra (torek): St. Vid na Planini v župnišču, za sodni okraj Kozje, zahodni del.
14. decembra (sreda): Sevnica ob Savi, v dvorani g. Starkl za sodni okraj Sevnica.
15. decembra (četrtak): Laško, društvena dvorana v župnišču, za sodni okraj Laško.
19. decembra (ponedeljek): Brežice (prostor se še določijo) za sodni okraj Brežice.
21. decembra (sreda): Sv. Križ na Slatini, v Društvenem domu za sodni okraj Rogatec.

V Nazarju se je vršil dne 30. nov. dobro obiskan izobraževalni tečaj, na katerem je predaval Marko Krajnc, taj. SLS v Celju o kmetijskem vprašanju, pokazal nam pravega sovražnika kmetov in obenem tudi povedal, kako se liberalizma in kapitalizma najlože ubra-

nimo. Pojasnil nam je tudi napoved dohodnine in postopanje davkoplačevalca v slučaju, da hoče napraviti priziv proti odmerjenju dohodninskega davka. P. Marijofil Holecček pa nam je dokazal kako kvarno vpliva čtivo slabih časopisov na mišljenje narodov; pokazal je tudi, kaj vse smo že Slovenci pridobili od slabega tiska in pozval, naj se vsi pravi domoljubi strnejo v boju proti brezverskemu časopisju, v katerem se mi Slovenci posebno odlikujemo. Po tečaju se je na predlog g. Maksa Turnseka nabralo za volilni sklad 170 K.

Iz tabora naših političnih nasprotnikov.

Sramota za celo slabostno stranko je odslovljeni poslanec in svinjski mešetar Kirbiš iz Prepolj. Samostojna stranka je takoj po volitvah dobro vedela, da njen poslanec Kirbiš ne spada v parlament, ker so se SLS glasovi pomotoma pripisali samostojnim. Samostojni kolovodje so znali, da bi moral mesto Kirbiša nastopiti v zbornici poslanec Kmetске zveze g. Skoberne iz Rajhenburga, a so kljub tem dejstvom gnali v Beograd mešetarja Kirbiša, ki je po krivem vlekel nad eno leto poslanske dnevnice, plačano glasoval za centralistično ustavo in druge žegne beograjske vlade — slabega spomina. Verifikacijski odbor v Beogradu, ki ima nalogo, da pregleda in uzakoni veljavno izvolitev poslancev, se je sestel kmalu po volitvah v konstituanto, da reši zadevo Kirbiš-Skoberne. A pri tej priliki so zginitili z mize oni volilni protokoli, ki bi naj dokazali neveljavnost Kirbiševega mandata. Kedo jih je tedaj poštel, se ne zna. Gotovo pripadniki strank, ki jim je bilo mnogo na tem ležeče, da odstržejo opozicijski SLS stranki za nekaj časa en mandat in ima vladna Samostojna enega več, če tudi nepostavnim potom. Kakor hitro je bila zglasana ustava, so se našli v verifikacijskem odboru protokoli, ki so dokazali, da je Kirbišev mandat nepostaven. Sedaj pa ni bilo mogoče dobiti v odbor toliko članov, da bi bili sklepni. Se le kaka dva dni pred ostavko sedanje vlade, se je zopet sestel verifikacijski odbor, polnoštevilčno, doglal nezakonitost Kirbiševega mandata, ga razveljavil ter poklical v parlament našega Skoberneta. Kaj bo neki rekla sedaj Samostojna, ko se je doigrala nezakonitost Kirbiševega mandata z vednostjo ministra Pucelja in voditeljev Samostojne. Sedaj je Kirbiš zopet mešetar, a vendar je vlaknil v svoj žep v boju za slabostno žepno pravdo masne tisočake na račun davkoplačevalcev čisto nezakonito. Poštenjake Kirbiševega kova naj demo samo v vrstah samostojnih! —

Slovenski mesarji in krčmarji. Zemljoradniško glasilo "Selc" z dne 2. t. m. št. 126, piše: "Te dni se je vršil v Ljubljani občni zbor Samostojne kmetijske stranke. Samostojni voditelj, mesar in minister Pucelj, je obrazložil svoje dosedanje delovanje in delegati vaških krčmarjev in mesarjev so vse to odobrili, želeč, da Pucelj naj še nadalje ostane v ministrstvu in da naj tudi odslej na ministrskem stolčku prodaja in kupuje vole in ovce, seveda tiste, ki jih je država dobila od Nemčije na račun vojne odškodnine. Ta sejem je namreč zelo enostaven: Pucelj kot minister prodaja, Pucelj kot mesar kupuje preko svojih mešetarjev. Na predlog poslanca Mrmolje so sklenili, da se izvoli odbor, ki bi se pogajal z našim Savezom Zemljoradnika (kmetско zvezo) o morebitnem vstopu samostojnih v prejšnjo zvezo. Ali mislijo ti priljnjenci, da se bo naš Savez kedarkoli pogajal z "derikozama" (oderuhi) slovenskega kmeta? Naš Savez je odprl slovenskemu kmetu vrata na stečaj, toda k vratom je postavil stražarja s poveljem, da prepreči izdajalcem slovenskega kmeta, raznim Puceljem, mesarjem in krčmarjem vsak dostop v vrste poštenih seljakov. Za te ljudi je prostora dovolj v Samostojni kmet. stranki. (Tako piše glasilo srbskih kmetov o naših samostojnežih. Op. uredn.)

Soc. demokrati, nasprotniki svojega programa. Dopis iz Hoč: Znano nam je, da se socialni demokrati borijo proti kapitalizmu. Kako pa delajo njih voditelji v Jugoslaviji? Prvi voditelj in milijonar Anton Kristan še ni